

HØRING - Namsskogan kommune

UTREDNING – NEDLEGGING AV TRONES BARNEHAGE

1. OPPSUMMERING

- Utredningen har kun vurderinger i.h.t vedtekter og lovverk, jfr kommunestyrets bestilling i sak 5/22.
- De gjennomsnittlige fødselstallene i Namsskogan kommune de siste årene (5-6 PR. ÅR) gir ikke grunnlag for å opprettholde 3 barnehager.
- Det er ikke faglig eller økonomisk forsvarlig å opprettholde et fulltids barnehagetilbud med 3 plasser.
- Det er liten mulighet til å ivareta målene i barnehagelova og rammeplan for barnehagen med barnetall under 5 j.f.r vedtektene.
- De kommunale vedtektene er klare på familiebarnehage skal vurderes.
- En opprettelse av familiebarnehage innebærer at **noen** må ønske å etablere familiebarnehage i bebodd hjem, og søker om godkjenning i.h.t lover og forskrifter.
- Økonomisk er det mulig å drive en privat familiebarnehage med 3-5 barn.
- Hvis barn folkeregistrert i andre kommuner skal telle med i grunnlaget for offentlig barnehage, må det inngås avtale mellom kommuner.
- Hvis barn folkeregistrert i annen kommune har plass i privat familiebarnehage, er tilskudd fra hjemkommunen fastsatt i egen forskrift.
- For kommunen sin del er det ikke ønskelig med etablering av privat barnehage, så lenge det er ledige plasser i offentlig barnehage.
- Hvis Kommunestyret vedtar nedlegging av Trones barnehage (Bamsebo), vil foreldre kunne søke, og få barnehageplass i Brekkvasselv barnehage (Labbetussen) eller Namsskogan barnehage (Tiriltoppen)

HØRING - Namsskogan kommune

2. INNLEDNING - BAKGRUNN

I forbindelse med budsjettprosessen 2022, kom det fram at det kjente barnetallet på Trones barnehage ville bli 3 barn fra høsten 2022.

I kommunedirektørens framlegg til budsjett ble det da vist til barnehagevedtektene for Namsskogan kommune:

Det ligger an til kun 3 barn på Trones barnehage fra høsten 2022. Det vil si at Namsskogan kommune må vurdere den videre driften ved Trones barnehage fra høsten 2022. I Barnehagevedtektene står det at Namsskogan kommune skal vurdere nedleggelse eller opprettelse av familiebarnehage ved et barnetall på 5 eller mindre. Minimumstallet i vedtektene er med for å sikre kvalitet på tilbudet barna har krav på. Det vil være krevende å gi barna et godt nok pedagogisk tilbud, med fokus på sosial kompetanse, samt følge opp det rammeplanen har lagt føringer for. Det er også lite gunstig kostnadmessig med videre drift.

Ved nedleggelse av Trones barnehage fra 1.08 2022 vil reel innsparing for 2022 bli ca. NOK 460.000,- og 2023 ca. NOK 1.100.000,-.

For å sikre en god prosess vil dette komme som egen sak tidlig i 2022.

Vedtektenes § 14 beskriver retningslinjer ved nedleggelse/endringer av barnehager:

Kommunestyret vurderer hvert år i forbindelse med budsjettbehandlingen, grunnlaget for opprettholdelse av barnehager/avdelinger. Hvis barnetallet blir så lavt at det ikke er grunnlag for videre drift (minimum 5 hele plasser), skal opprettelse av familiebarnehage vurderes. Dersom barnetallet overstiger maks antall barn pr. avdeling, skal øking av bemanningen vurderes slik at barnehagen kan ta inn flere barn dersom det er areal til det.

Endelig vedtak om nedleggelse av barnehager/avdelinger fattes av kommunestyret

HØRING - Namsskogan kommune

Kommunestyrets behandling i sak 100/21 - Krav om lovlighetskontroll

I forbindelse med budsjettbehandlingen ble det fremmet krav om lovlighetskontroll på deler av budsjettvedtaket. Kommunestyret behandlet krav om lovlighetskontroll den 31.01.2022 og fattet følgende vedtak:

- 1. Kommunestyret tar lovlighetskontrollen til etterretning og opphever kulepunkt 10 «kommunestyret ønsker ingen egen sak om nedleggelse av Trones barnehage 2022» i sak100/2021, da punktet kan stride mot bestemmelsene i Barnehageloven §4 og Namsskogan kommunens barnehagevedtekter §14.*
- 2. Kommunestyret ber kommunedirektøren om å få en ny sak til behandling så raskt som mulig der utredningen i.h.t. barnehageloven og kommunens barnehagevedtekter er ivaretatt. Vi ønsker derfor å behandle på nytt i mars - og senest i aprilmøtet.*

Vedtatt med 8 mot 5 stemmer

3. NEDLEGGING AV TRONES BARNEHAGE

Utredningen her baserer seg på kommunestyrets vedtak fra 31.01.2022.

Kommunestyrets vedtak går på:

- 1. Ivareta barnehagelovens § 4.
Barnehageeieren skal sørge for at saker av viktighet forelegges foreldrerådet og samarbeidsutvalget*
- 2. Ivareta at Vedtektenes §14 blir vurdert j.f.r
Hvis barnetallet blir så lavt at det ikke er grunnlag
for videre drift (minimum 5 hele plasser), skal opprettelse av familiebarnehage vurderes.*

3.1 Barnehagelovens § 4

Barnehageeieren skal sørge for at saker av viktighet forelegges foreldrerådet og samarbeidsutvalget. Dette går på retten brukere og ansatte har til å fremme sine synspunkter, før endelig vedtak blir fattet.

Det er ingen andre regler i barnehageloven om hvordan selve grunnlaget for saken skal utredes evt legges fram.

Forvaltningsloven har imidlertid noen bestemmelser, som setter regler for saksbehandling før vedtak fattes j.f.r § 37

§ 37.(utredningsplikt, forhåndsvarsling og uttalelser fra interesserte).

Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.

I dette ligger spesielt de som vil bli berørt av et vedtak, og da særskilt ansatte og brukere (foreldre).

I tillegg så langt det trengs for å få saken opplyst, skal uttalelse også søkes innhentet fra andre.

Kommunedirektøren vil legge opp til oversending og framlegging av saken til FAU og Samarbeidsutvalget 16. februar.

Sendes: postmottak@namsskogan.kommune.no Frist 18.03.22

HØRING - Namsskogan kommune

3.2 Barnehagevedtektene

§8 i barnehagelova stiller krav til barnehagene i.f.t å ha vedtekter.

Kommunale og private barnehager skal ha vedtekter. Vedtektene skal gi opplysninger som er av betydning for foreldrenes forhold til barnehagen, herunder om

- a) eierforhold
- b) formål, jf. §§ 1 og 1a
- c) opptakskriterier
- d) antall medlemmer i samarbeidsutvalget
- e) barnehagens åpningstid.

Namsskogan kommune har utarbeidet egne vedtekter, som er vedtatt av kommunestyret. Vedtektene inneholder en § 14, som går på evt. Nedlegging av barnehage på grunn av lavt barnetall.

3.2.1 Prognose for barnetall

Det har i en lengre periode helt siden utarbeidelse av kommuneplanens samfunnsdel i 2010-11 vært klart at grunnlaget for å ha 3 barnehager i kommunen er svakt. De siste årene har det tildels vært store variasjoner i fødselstallene fra år til år.

Vi er ikke endelig kjent med antallet fra høsten 2022. og det er lagt opp til fortløpende opptak. Likevel er det fastsatt en opptaksfrist i vedtektenes §6 OPPTAKSPERIODE/OPPSIGELSE/ENDRING AV Plass

- a) Søknadsfrist for nye opptak fra august er 15.mai.

Barn bosatt i Namsskogan prognose pr. 05.02.22 (Fra høsten 2022)

	f. 2022	f.2021	f.2020	f.2019	f.2018	f.2017	Totalt pr. barnehage
Trones			2		1	2	5
Brekkvasselv			2	1	4	1	8
Namsskogan		4	3	1	6	3	17
Totalt		4	7	2	11	6	30

Alle barn født 2017-2021 har barnehageplass.

Gjennomsnittlig antall nye opptak i barnehagene har i perioden 2017-21 vært 6 pr. år. Vi ser også at det er store variasjoner fra år til år. 2019 med 2 barn og 2018 med 11 barn.

Skal barn fra nabokommuner telle med i barnetallet?

Ved Trones barnehage har det vært barn i 20/21, som er bosatt i Røyrvik kommune. I forbindelse med budsjettprosessen har kommunedirektøren vært tydelig på at Namsskogan kommune ikke kan telle med barn fra andre kommuner for å opprettholde en kommunal barnehage på Trones.

Dette er da knyttet til økonomi. Namsskogan kommune vil ikke få rammetilskudd (og evt. Skatteinngang) for barn bosatt i nabokommunen. Da vil det kun være foreldrebetaling, ca 35.000 kr pr. år for hel plass, som er inntekten for å ta imot barn fra annen kommune.

Sendes: postmottak@namsskogan.kommune.no Frist 18.03.22

HØRING - Namsskogan kommune

Dersom en skal regne med barn i fra nabokommuner må kommunene først bli enige om en avtale om overføring av rammetilskudd (og evt. Skatteinngang). Det spesielle er at Staten har laget en egen forskrift, som fastsetter betaling for plasser i annen kommune.

§ 15. Refusjon for barn fra andre kommuner

Kommuner som har private barnehager med barn som er folkeregistrert i en annen kommune, har rett til refusjon for barnehageplassen fra kommunen der barnet er folkeregistrert.

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-10-09-1166>

3.2.2 Vedtektene – forholdet til Barnehageloven/ rammeplan for barnehager

De kommunale vedtektene har fastsatt en grense på minimum 5 hele plasser, for å opprettholde en barnehage. Vedtektene er revidert flere ganger 2013, 2015 og 2019, og alle gangene har § 14 ang. nedlegging av barnehage vært med i vedtektene.

Det står ingenting i barnehagelova (2005) eller rammeplan (2017) for barnehager om krav til antall barn i barnehager. Likevel er det i Barnehagelovens § 1 og 2 beskrevet klare forutsetninger og mål for drift av barnehage. Bla er dette knyttet til sosial læring og mestring.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap (§1)

Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap (§2)

Rammeplan for barnehagen (2017) beskriver det sosiale aspektet enda tydeligere. Svært mye av rammeplanens innhold er knyttet til barns samspill, og læring i et sosialt fellesskap

Bl.a:

Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre.

Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre.

I grunnskolen finnes det en del faglige vurdering av barnas sosiale og faglig utvikling i små grupper. Det er ingen fasitsvar på dette, selv om de fleste mener det bør være minimum 8-10 elever i gruppene. Da vil de fleste få en sosial tilhørighet og faglig utvikling/utfordringer sammen med andre. I små kommuner vil det ofte være utfordringer med stor aldersspredning innenfor de sammenslåtte klassene.

HØRING - Namsskogan kommune

Oppsummering:

Bakgrunnen for at Namsskogan kommune har valgt å sette et konkret antall plasser for opprettholdelse av en barnehage er nok basert på følgende:

- Store kostnader til drift av en desentralisert barnehagestruktur, og det må fastsettes en grense i forhold til driftskostnad pr. plass.
- Muligheten til å oppfylle formålet i barnehagelova (2005) og rammeplan for barnehagen (2017).

3.2.3 Vedtektene – vurdering av familiebarnehage

1. Hva er en familiebarnehage?

Ordningen med familiebarnehage har fungert i mange år, bl.a med målsetting om å øke barnehagedekningen i Norge. De siste årene er det imidlertid **lagt ned** langt flere familiebarnehager enn det som er opprettet. Dette har sammenheng med at både offentlige og andre private barnehager har økt i antall.

En familiebarnehage er en barnehage der driften foregår i små grupper i bebodde hjem. Mest vanlig er at den som er beboer i hjemmet etablerer barnehage og evt. Ansetter assistent.

2. Krav til familiebarnehager

En familiebarnehage kan **godkjennes for maksimalt 5 barn over 3 år som er til stede samtidig**. For barn under **3 år kan det være maksimalt 4 barn**.

Et hjem som er egnet for det, kan godkjennes for dobbel gruppe med maksimalt 10 barn over 3 år som er tilstede samtidig. Ved dobbel gruppe må det være to assistenter. Er flertallet av barna under 3 år, må antallet barn reduseres.

Det kan settes begrensning ved antall barn i et hjem på grunnlag av hjemmets egnethet.

Det er krav om at personalet får ukentlig veiledning av barnehagelærer.

3. Krav i forhold til barnehagelova og rammeplan

All barnehagedrift i Norge er underlagt bestemmelsene i barnehagelova og rammeplan for barnehager. Dette gjelder også familiebarnehager.

4. Godkjenning av familiebarnehage

Det er kommunen som er godkjenning og tilsynsmyndighet for familiebarnehage. Det er flere lover og forskrifter, som gjøres gjeldene før en familiebarnehage kan godkjennes.

Barnehagelova §11.Familiebarnehager

Godkjenning av familiebarnehager omfatter virksomhetens organisering og det enkelte hjems egnethet som lokale for familiebarnehagedrift.

HØRING - Namsskogan kommune

Det er laget en egen **forskrift for familiebarnehager**, som beskriver ulike forhold rundt bemanning, godkjenning, tilsyn mv. Udir og departement har ved ulike anledninger laget ulike tolkninger av forskriften.

<https://www.udir.no/regelverkstolkninger/barnehage/forskrift-om-familiebarnehager/>

En etablering av familiebarnehage er også et søknadspliktig tiltak, med krav om ansvarlige foretak etter plan- og bygningslovens § 20-3.

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv, gjelder også familiebarnehager.

Forskriftens formål er å bidra til at miljøet i barnehager, skoler og andre virksomheter fremmer helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold samt forebygger sykdom og skade.

5. Økonomi – kommunalt tilskudd

Familiebarnehager og andre barnehager baserer sin drift på foreldrebetaling og kommunalt tilskudd. Når en barnehage fyller kravene i.f.t etablering, og er godkjent plikter kommunen å gi tilskudd i.h.t til egen forskrift.

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-10-09-1166>

Kommunen skal gi driftstilskudd til private ordinære barnehager per heltidsplass. Driftstilskuddet skal beregnes ut fra gjennomsnittlige ordinære driftsutgifter per heltidsplass i tilsvarende kommunale ordinære barnehager, fratrukket administrasjonsutgifter, pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift på pensjonsutgifter. Grunnlaget for beregningen er kommuneregnskapet fra to år før tilskuddsåret.

Kommunedirektøren vil ikke gå inn på en detaljert beregning, men kun foreta et anslag. Så er det slik at det er forskriftsfestet at familiebarnehagen skal ha tilskudd fra den kommunen barnet er folkeregistrert. *Refusjoner for barn fra andre kommuner «Kommuner som har private barnehager med barn som er folkeregistrert i en annen kommune, har rett til refusjon for barnehageplassen fra kommunen der barnet er folkeregistrert. Hvis barnet går i privat familiebarnehage skal kommune i beregningen av refusjonskravet bruke satsene for drifts- og kapitaltilskudd i § 7 femte og sjette ledd. Kommunen skal gjøre fratrukk etter § 11 første ledd.»*

Disse satsene er ca 178.000 kr for barn under 3 år, og 135.000 kr for barn over 3 år.

Kostratallene viser at Namsskogan kommune bruker ca 270.000 kr pr. barnehageplass (netto driftsutgifter, inkl. drift av bygninger)

Med dagens barnetall på Trones barnehage der 1 barn er under 2 år, og 2 barn er over 3 år, vil et grovt anslag gi en driftsinntekt på kr. 810.000 kr. Evt. matpenger kommer i tillegg.

Hvis det er slik at Røyrvik kommune plikter å gi tilskudd til 2 barn folkeregistrert der, vil inntektsgrunnlaget øke med ca. 360.000 kr.

HØRING - Namsskogan kommune

4 AVSLUTNING

Allerede i 2011 beskrev kommuneplanens samfunnsplan de klare utfordringene med en desentralisert skole og barnehagestruktur.

«Kommunen har i dag to små skoler og tre små barnehager. Alle disse er sårbare for nedgang i barnetall/elevtall. Det sosiale og faglige miljøet vil gradvis forvitres når skolene/barnehagene blir så små, og det blir utfordrende å opprettholde tilstrekkelig kvalitet»

De siste 10 årene har barnetallet variert, og både Brekkvasselv og Trones har enkelte år vært på grensen i.f.t vedtektene.

En nedlegging av barnehage er ikke et enkeltvedtak, med klageadgang. Vurderinger og beslutninger knyttet til barnehagestruktur er en sentral del av kommunens virksomhet og selvstyre hvor det er vide rammer for det lokalpolitiske handlingsrommet.

Det er ønskelig at foreldreråd og samarbeidsutvalg i barnehagen kommer med en uttalelse. I tillegg (jfr forvaltningsloven) er det også også ønskelig at også andre kan uttale seg.

Fristen er satt til 18.03.